

BİPOLAR BOZUKLUK VE ERİŞKİN DİKKAT EKSİKLİĞİ VE HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞUNUN NÖROPSİKOLOJİK AÇIDAN KARŞILAŞTIRMASI

Gökçe Mart, Nalan Kalkan Oğuzhanoglu

Pamukkale Üniversitesi, Denizli

GİRİŞ ve AMAÇ: Son yıllarda bilişsel kayıpların bipolar bozukluğun ötimik dönemlerinde de görülebildiklerine ilişkin kanıtlar mevcuttur. Son araştırmalar yürütücü işlevler ve sözel bellek alanlarında yıkımın daha belirgin olduğunu göstermiştir. DEHB, dikkatin bozulması, problem çözme stratejilerinin üretilmemesi, sözel akıcılık yetersizliği, organizasyonun zayıf olması ve motor programlama açıkları ile karakterize edilebilir. Çalışmamızda bu iki hastalık arasındaki ilişkiyi anlamamız açısından ötimik bipolar bozukluk hastaları ile erişkin dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu hastalarının bilişsel işlevler açısından farklarını değerlendirmeyi amaçladık.

YÖNTEM: Çalışmamıza Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi psikiyatri polikliniğine başvuran 18-65 yaş arası, DSM-IV tanı ölçütlerine göre bipolar I bozukluk (remisyon) tanısı konan 34, DEHB tanısı konan 30 hasta ve 28 sağlıklı bireyden oluşan kontrol grubu dahil edildi. Her katılımcıya Stroop ve sayı dizileri testleri uygulandı. Grupların nöropsikolojik test puanlarının karşılaştırmasında Kruskal Wallis ve Bonferroni Düzeltmeli Mann Whitney U testleri kullanıldı.

BULGULAR: Sayı dizileri testinde bipolar hastalar, kontrol grubuna göre sayı farkı hariç tüm kategorilerde; DEHB grubuna göre ters sayı, toplam sayı kategorilerinde kötü performans gösterdi. DEHB ile kontrol grubu arasında sayı dizileri testinde anlamlı fark bulunmadı. Stroop testinde bipolar hastaların sağlıklı kontrol grubuna göre renk söyleme süresi ve süre farkı açısından daha kötü performans gösterdiği, DEHB ile kontrol grubu arasında stroop testinde anlamlı fark olmadığı tespit edildi.

TARTIŞMA ve SONUÇ: Bellek, yürütücü işlev, dikkat, mental hız gibi bilişsel işlevler gözden geçirildiğinde iki uçlu bozukluğu olan hastaların sağlıklı kontrollere göre daha kötü performans gösterdikleri bildirilmiştir. Çalışmamızda dikkat, konsantrasyon ve kısa süreli bellek gibi bilişsel işlevleri değerlendiren sayı dizileri ve stroop testlerinde sağlıklı kontrol grubuyla karşılaştırıldığında anlamlı olarak daha kötü performans gösterdikleri, DEHB hastalarının sonuçlarının ise sağlıklı kontrollere benzer olduğu bulunmuştur. Bu bulgular bipolar bozuklukta hastalık dönemleri arasında da kalıntı belirtilerin sürmekte olduğunu, bipolar bozukluk hastalarının sağlıklı kontroller ve DEHB hastalarından daha şiddetli bilişsel bozukluklar gösterdiğini düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: bipolar, DEHB, nöropsikoloji

PB-110

EMDR’NİN ZİHİN KURAMI BECERİLERİNE ETKİSİ: İKİ OLGU

Fatma Dilara Altunbaş¹, Alişan Burak Yaşar², Mecit Çalışkan²

¹*Üsküdar Üniversitesi, İstanbul*

²*Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul*

AMAÇ: Zihin durumlarını (inanç, istek, hayal, niyet, duygu vb.) anlamlandırmak ve günlük hayatta diğer insanların zihin durumlarını değerlendirerek onların davranışları hakkında öngörde bulunabilme becerilerinin tümü Zihin Kuramı (ZK) olarak adlandırılmaktadır. Eye

Movement Desensitization and Reprocessing (EMDR), 1980’lerde Shapiro tarafından bulunan ve travma sonrası stres bozukluğu (TSSB) nin tedavisinde kullanılan bir terapi şeklidir. Literatürde TSSB tanılı bireylerin mentalize edebilme ve duygu fark edebilme becerilerinin kontrol gruplarına nazaran daha zayıf olduğunu gösteren çalışmalar bulunmaktadır. Mevcut vaka serisinde TSSB tanısı almış iki danışana ZK beceri performansı spesifik testlerle tespit edilmiş ve EMDR terapisi ile tedavi edildikten sonra aynı testler tekrar uygulanarak EMDR’ın ZK üzerindeki etkisi gözlemlenmiştir.

OLGU 1: Kadın, bekar ve 36 yaşında. Hastanın daha önceden gittiği bir geleneksel şifacı tarafından bir ay süreyle cinsel istismar öyküsü ile başvurdu. Danışana Gözlerden Zihin Okuma Testi (RMET), İma Testi, Beck Depresyon Ölçeği (BDÖ), Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği (CTQ) ve Klinisyen Tarafından Uygulanan TSSB Ölçeği (CAPS) uygulanmış ve EMDR terapisi ile tedavi sürecine başlanmıştır.

OLGU 2: Kadın, evli ve 38 yaşında. Komşusu tarafından kapısının önünde saldırı gerçekleştirilen ve bunun etkisinde görsel yeniden yaşantılamaları yaşayan danışan olayın şokunu üzerinden atamama, evde tek kalamama ve tek başına sokağa çıkamama şikayetleriyle kliniğimize başvurdu. RMET, İma Testi, BDÖ, CTQ ve CAPS ölçekleri uygulanmış ve EMDR ile danışanın tedavisine başlanmıştır.

TARTIŞMA ve SONUÇ: Tedavi süreçlerinin tamamlanmasının ardından tekrar RMET, İma Testi, BDÖ, CTQ ve CAPS ölçekleri danışanlara tekrar uygulanmıştır. EMDR öncesiyle kıyaslandığında danışanların RMET skorları artmış ve testi tamamlama süresi sağlıklı bir bireyin tamamlama süresiyle eş değer hale gelmiştir. İma testi skorlarında yükseliş, BDÖ ve CAPS skorlarında azalma olmuştur. EMDR terapisinin, TSSB sonucu bozulan ZK performansının iyileştirilmesinde etkili olabileceği ve travma kaynaklı sosyal biliş becerilerindeki bozulmalarının tedavisinde EMDR’ın etkili bir tedavi seçeneği olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: zihin kuramı (ZK), eye movement desensitization and reprocessing (EMDR), travma sonrası stres Bozukluğu (TSSB)

PB-111

RİSPERİDON KULLANIMI İLE ORTAYA ÇIKAN EPİSTAKSİS: BİR OLGU SUNUMU

İlgaz Kınalı, Hasan Bakay, Güliz Özgen

Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları E.A. Hastanesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, İstanbul

AMAÇ: Epistaksis; kulak burun boğaz acillerinin en sık görülen sebeplerinden birini oluşturmaktadır. Basit kanamadan hayatı tehdit edebilecek burun kanamalarına kadar değişik şiddette görülmektedir. Travma başta olmak üzere, ilaç kullanımı ve koagülopatilere bağlı olabilmektedir. Risperidon psikotik bozukluklarda, başkalarına yönelik saldırganlık, kendini yaralama, öfke nöbetleri ve hızlı değişen duygudurum gibi durumlarda kullanılır. Risperidon, 5-HT_{2A}, dopamin D₂, alfa₁ adrenerejik ve alfa₂ adrenerejik ile histamin H₁ reseptörlerinin antagonisidir. Trombositopeni, atipik antipsikotiklerin bilinen bir yan etkisidir ve risperidon sırasında da bildirilmiştir. Bilinen kanama bozukluğu ve güncel trombositopenisi olmayan olgumuzda risperidon kullanımı ile ilişkili trombosit fonksiyon bozukluğu sonucu oluşabilecek bir epistaksis vakası incelenmiştir.

OLGU: Daha önceden psikiyatrik başvuru öyküsü olmayan 25 yaşında erkek hasta ayakta tedavi merkezimize başvurmuştur. Bilinen genel tıbbi hastalığının olmadığı öğrenilmiştir. Bir süredir işe gitmek istememe, arkadaşları ile sık sık tartışma, keyifsizlik, yalan söyleme, çabuk sinirlenme şikayetleri olduğunu belirtmiştir. Hastanın rutin kan ve idrarda